

MEDLEMSSKRIFT NR. 12.

*Selskapet for
Grimstad Bys Vel.*



GRIMSTAD.
LILLES.-GRIMSTAD-POSTENS BOKTRYKKERI
1932.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
PRESS

MEDLEMSSKRIFT NR. 12.

*Selskapet for
Grimstad Bys Vel.*



GRIMSTAD.
LILLES.-GRIMSTAD-POSTENS BOKTRYKKERI
1932.

Årsberetning for
År 1914

Redigert av H. Terland.

Aarsberetning for 1931.

Medlemstall.

Selskapets medlemstall var ved årets utgang 96, hvorav 84 livsvarige og 12 årsbetalende.

Regnskapet.

Regnskapene fremlegges i revidert stand til generalforsamlingens decharge.

Virksomheten.

Sommeren 1931 blev ved lektor H. Terland utgitt medlemsskrift nr. 11, som er sendt medlemmene og utlagt til salg hos byens bokhandlere.

9. mars mottok styret en skrivelse fra bankbokholder G. E. Gundersen, som efter skriftlig konferance med advokat Tanne foreslo opnevnt en komité som i samarbeide med byens idrettsforeninger skulde gjøre et nytt forsøk på å reise den fornødne sum til innkjøp av Voss' Arvingers eiendom. Komitéen blev nedsatt med 2 medlemmer valgt av Selskapet for Grimstad Bys Vel, 2 valgt av Grimstad formannskap, 2 av Grimstad Turn- og Idrettsforening og 2 av fotballklubben „Jerv“.

Komitéen, som til formann valgte G. E. Gundersen, sendte ut et oprop og har opnådd å samle bidrag til et beløp av kr. 6586, som inntår i Grimstads Sparebank. Da komitéen gjør regning på også å kunne disponere over C. M. Tannes Gave og de til naturpark og idrettsplass avsatte midler, er den langt på vei og vil fortsette sitt arbeide til tross for de vanskelige tider.

13. mai foretok styrets formann og næstformann sammen med havnefogden og et par andre særlig interesserte en befarng av Indre Maløen og Vessøhodet undet

ledelse av en ingeniør ved Fyrvesenet.

Foranledningen var at Fyrvesenet ønsket fjernet fra Selskapets eiendom paa Maløen endel kraftskog som i sydostlig retning vilde skjule for dampskibsleden lyset fra en påtenkt ny sektor ved Vessøhodets fyrlyppe.

Da det ved befaringen viste sig at der maatte rases 35—40 trær, hvorav 15—20 ganske store, henstilledes til Fyrvesenet aa søke en annen ordning. Denne henstilling er blitt tatt til følge, idet den nye lyssektor kastes lenger østover enn oprinnelig planlagt.

Egne årsberetninger og regnskaper er innsendt av Treplantningskomiteen og Bymuseet med andragender om bidrag for 1932.

I styremøte 14de april d. å. blev de innkomne andragender om bidrag behandlet, og man enedes om å foreslå for kommende generalforsamling følgende anvendelse av de disponible legatrenter for 1932:

Kr. 450 bevilges som restbidrag til Knutson-bysten, kr. 100 til minnesmerket over Hans Hansen (Rep.), kr. 300 til Bymuseets nybygningsfond, de øvrige disponible rentepenger til treplantningskomiteens arbeide.

I styret for Selskapet for Grimstad Bys Vel.

Grimstad 14de april 1932.

*M. Fuhr. H. Terland. H. Gundersen. K. M. Bie.
K. Dypvik. N. K. Stokkan. J. C. Jørgensen.
Lars Gundersen. P. B. Einersen.*

Utskrift

av

legatregnskapene for Selskapet for Grimstad Bys Vel.

A. Legat for Selskapet for Grimstad Bys Vel.

| | Debet | Kredit |
|---|--------------|----------|
| Beholdning fra fr. aar | kr. 21255.71 | |
| Renter i 1931 | » 1003.36 | |
| Kursavanse paa kjøpt 4 ¹ / ₂ % statslaan | » 27.00 | |
| Utbet. Byselskapet ³ / ₄ av rentene » | | 752.52 |
| Beholdn.: Oblig. og Sparebank » | | 21533.55 |
| | <hr/> | <hr/> |
| | kr. 22286.07 | 22286.07 |

B. Grimstad Øl- og Vinsamlags Legat.

| | | |
|---|--------------|----------|
| Beholdning fra fr. aar | kr. 13060.98 | |
| Renter i 1931 | » 600.03 | |
| Kursavanse paa kjøpt 4 ¹ / ₂ % statslaan | » 45.00 | |
| Utbet. Byselskapet ³ / ₄ av rentene » | | 450.03 |
| Beholdn.: Oblig. og Sparebank » | | 13255.98 |
| | <hr/> | <hr/> |
| | kr. 13706.01 | 13706.01 |

C. Skipsreder O. R. Førøids Legat til Grimstad Bys Vel.

| | | |
|---|--------------|---------|
| Beholdning fra fr. aar | kr. 50000.00 | |
| Renter i 1931 | » 1852.57 | |
| Kursavanse paa kjøpt 5 ¹ / ₂ % statslaan | » 1750.00 | |
| Utbetalt Byselskapet | | 1843.27 |

| | | |
|--|--------------|----------|
| $\frac{1}{2}$ % avgift til Statskassen | | |
| for 1931 » | | 9.30 |
| Beholdn.: Oblig. og Sparebank » | | 51750.00 |
| | <hr/> | |
| | kr. 53602.57 | 53602.57 |
| | | <hr/> |

Grimstad kemnerkontor, 1. jan. 1932.

Disse 3 legater har til regnskapsfører byens kemner og er undergitt Kirkedepartementets kontroll og revisjon.

D. Selskapets alm. Fond.

| | |
|--|--------|
| Beholdning fra forr. aar kr. | 904.11 |
| Medlemskontingent » | 40.00 |

Innbetalte legatrenter:

| | | |
|--|---------|-------------|
| a. Legat for Selskapet for Grimstad Bys Vel kr. | 752.52 | |
| b. Grimstad Øl- og Vin- samlags Legat » | 450.03 | |
| c. O. R. Føreids Legat » | 1843.27 | |
| | <hr/> | » 3045.82 |
| Renter i Grimstads Sparebank » | | 26.47 |
| | | <hr/> |
| | | Kr. 4016.40 |
| | | <hr/> |

Utbetalte bidrag:

| | | |
|--|---------|-------------|
| a. Grimstad kom. Treplantnings- komité til almindelig virk- somhet kr. | 2045.82 | |
| b. Grimstad Bymuseum til ny bygning » | 500.00 | |
| c. Avsatt til minnesmerke over den avdøde formann » | 500.00 | |
| | <hr/> | kr. 3045.82 |
| Diverse: annonser, porto, frakt, assuransé etc. » | | 54.45 |

| | |
|--------------------------------------|-------------|
| Beholdning: Innestaaende i Grimstads | |
| Sparebank | „ 801.13 |
| Utlegg for bronsebysten | „ 115.00 |
| | <hr/> |
| | „ 916.13 |
| | <hr/> |
| | Kr. 4016.40 |
| | <hr/> |

E. Avsatte midler.

Gjenstaaende beholdning til medlemsskrifter kr. 294.62

F. M. Fuhrs Legat + Kr. Helmers gaver og
Skjærgaardseiendommene.

Beholdning fra forrige aar:

| | | |
|--|-------------|--------------|
| a. Skjærgaardseiendommene | kr. 7000.00 | |
| b. 3 obligasjoner, paalydende | „ 3000.00 | |
| c. Innestaaende i Grimstads | | |
| Sparebank | „ 346.17 | |
| | | kr. 10346.17 |
| Norsk Sprængstofindustri grunnleie | „ 60.00 | |
| Renter i 1931 | „ 139.90 | |
| | | <hr/> |
| | | Kr. 10546.07 |
| | | <hr/> |

| | |
|---|-----------|
| Kommuneskatt til Fjære | kr. 49.65 |
| Gaardsskatt (for 2 aar) | „ 13.20 |
| Cement til skjærgaardseiendom | „ 7.30 |

Beholdning:

| | | |
|--------------------------------------|-------------|--------------|
| a. Skjærgaardseiendommene | kr. 7000.00 | |
| b. 3 obligasjoner, paalydende | „ 3000.00 | |
| c. Innestaaende i Grimstads | | |
| Sparebank | „ 140.92 | |
| d. Utlegg for bronsebysten | „ 335.00 | |
| | | „ 10475.92 |
| | | <hr/> |
| | | Kr. 10546.07 |
| | | <hr/> |

G. C. M. Tannes gave.

| | |
|---|-------------|
| Beholdning fra forr. aar, innestaaende i Grimstads Sparebank | kr. 2013,50 |
| Renter i 1931 | „ 66,57 |
| | <hr/> |
| | Kr. 2080,07 |

Grimstad kommunale Treplant- ningskomites Aarsberetning 1931.

Anleggene har som vanlig vært eftersett og holdt vedlike. Der er utført forskjellige arbeider baade paa Kirkeheia og i de øvrige anlegg.

Det østre parti ved hestetraa av den gamle kirkegaard blev ivaar gjort helt ferdig. Her blev paakjørt flere billass matjord som blev planert og tilsaadd. I plenen er anlagt en rabatt med forskjellige stauder som taa-ler skygge. Muren langs veien er fuget og skal til vaaren beplantes med forskjellige steinplanter. Fortauget foran muren er paakjørt grus, og jerngelen-deret og endel stabbestein og røtter er blitt fjernet.

Plenen paa den gamle kirkegaard blev i høst pløiet op for aa omlegges. Efter innhentet tillatelse av menighetsraadet blev endel gamle graver tatt helt bort, men der vil fremdeles bli staaende noen stykker som vil inn-gaa i interiøret. Det er meningen aa sløife de nuværende veier og faa det hele utlagt til gressplen. Langs leke-plassen vil der bli plantet prydbusker med forskjellige stauder i forgrunnen. I midten av plenen anlegges et bed med roser eller knollbegonia.

Linnetrærne paa Smith Petersens gravsted er med hr. Gerh. Smith Petersens tillatelse blitt kyllet i likhet med de andre trær.

Paa Kirkeheia er opsatt ny mur foran veien som fører op til salutt-plassen. Dessuten er der plantet en ny

gruppe med stedsegrønne vekster foran kirken og anlagt et nytt steinparti i sydkraaningen ved fotograf Myrslo. I den lille plen mot hr. Jacob Tellefsens have er plantet en rabatt med polyanthoroser. Paa den annen side av veien ved ligusterhekken er tatt op en ny stauderabatt, som skal plantes ferdig til vaaren.

Den store stauderabatt er blitt drenert og kalket. Alle grøfter er eftersett og rensed.

I Ibsenhaven er anlagt ny gressplen. Rundt bysten er plantet roser og i rabattene er nedlagt løkvekster.

Linnetrærne ved Oplandsveien er kylet og bjerke-trærne er stammet op til Krydsen.

En del trær paa Lillesandsveien, som var blitt skjeve, er støttet op med firskjæringer.

Alléen paa Arendalsveien er stammet op til Ibis og noen bjerketrær er tatt bort. De vil bli erstattet med linnetrær. Linnetrærne paa Fiskebryggen og Wenzells plass er ogsaa beskaaret.

Saavel paa Lillesandsveien som paa Arendalsveien er innplantet endel nye linnetrær, som erstatning for endel utgaatte.

Paa den nye kirkegaard er tatt bort endel linnetrær, som skygget og var til gene for gravene. Dette blev gjort efter konference med menighetsraadet. Plenen foran Gravkapellet blev i høst ompadd.

Gjerdet omkring Wenzells plass blev malt og istandsatt.

Treplantningskomiteen sendte ivaar til Grimstads Sparebank forslag med plan utarbeidet av hr. Aalvik til ombygning av plassen ved Sparebanken. Det nye parkanlegg blev gjort ferdig efter planen i løpet av vaaren for bankens regning.

Det gjenstaar bare aa plante noen flere prydbusker og ta op endel stauder som maa flyttes.

Kontorsjef G. E. Gundersen har gitt komiteen tillatelse til aa legge en rabatt ved muren som støter op til hans eiendom ved Arendalsveien. Rabatten blev gjort istand ihøst. Til vaaren skal her plantes efu.

Det er heller ikke iaar voldt noen skade i anleggene, naar man bortser fra at kaat ungdom ikke kan la være de nyinnplantede linnetrær i alléene ved veiene, hvilket

jo er meget beklagelig. Men stort sett viser publikum stor interesse og forståelse for Trøplantningskomiteens arbeide.

Grimstad 25. februar 1932.

Th. O. Tønnevold. K. Dyvik. R. Aalvik.

Arbeidsprogram for 1932 for Grimstad kommunale Trøplantningskomité,

1. Fortsette med plantning av linnetrær paa Arendalsveien.
2. Tilkjøpe jord og forberede plass til plantning av linnetrær paa høire side av veien som fører ned til badet.
3. Anlegge nytt steinparti nedenfor furuplantningen paa sydsiden av Kirkeheia.
4. Innplante forskjellige steinplanter paa muren ved hestetroa paa Arendalsveien. — Gittergjerdet som skulde ha vært opsatt paa muren er sløifet.
5. Tilkjøpe jord og gjødsel og anlegge ny gressplen paa den gamle kirkegaard. I midten av plenen tenkes anlagt et blomsterbed og langs gittergjerdet skal plantes forskjellige prydbusker og stauder.
6. Opsette en lav, hvit treballustrade paa østsiden av saluttplassen paa Kirkeheia.
7. Foreta plantning av en ny stauderabatt som er tatt op foran ekeplantningen paa Kirkeheia.
8. Gaa igang med planering av plassen ovenfor den gamle kirkegaard. Rundt plassen tenkes opsatt et pent stakittgjerde, hvis Menighetsraadet ønsker det og vil skaffe penger dertil.
9. Plante efeu paa kontorsjef Gundersens jordstykke, som skal beklæ muren ved Parkveien.
10. Hugge innskripsjon i de opsatte stener ved gravkammerne paa Kirkeheia.
11. Fjerne stauderne i midtbedet paa Wenzells plass og saa gressplen istedet. I midten av plenen skal anleg-

- ges et bed med stedmorsblomster som senere vil bli erstattet med knollbegonia.
12. Planere ut det gjenstaaende parti foran Gravkapellet, plante ligustrum langs veien og tilsaa plenen.
 13. Beskjære linnetrærne paa den nye kirkegaard, under forutsetning av tilstrekkelig bevilgning og hvis menighetsraadet ønsker det.
 14. Tilkjøre jord og plante ut forskjellige prydbusker ved sitteplassen nedenfor fotograf Waalands atelier.
 15. Foreta planering av skraaning mot Arendalsveien ved Voss's bakke, hvis eierne vil gaa med aa bekoste det.
 16. Istandsette den gamle vei som ligger paa sydsiden av hr. Jacob Tellefsens hus paa Arendalsveien.
 17. Gaa igang med oparbeidelse av partiet foran Grimstad Sykehus ifall bevilgning og Sykehusstyret ønsker det.
 18. Spa op og tilsaa endel gamle gressplener og plante inn forskjellige nye prydbusker og stauder i anleggene.
 19. Arrangere konkurranse for godt stell av forhaver for aa forskjønne byens utseende.
 20. Istandsette og vedlikeholde de gamle og nye anlegg.

Grimstad 25. februar 1932.

Th. O. Tønnevoold, R. Aalvik, K. Dyvik.

Ibsenhuset og Bymuseet.

Aarsberetning for 1931.

Museet har vært holdt aapent som i tidligere aar, om hverdagene kl. 11—1 og søndagene 12—2 i tiden 1. juni—15. oktbr. Utendom denne tid har det vært adgang mot dobbelt entré, 50 øre, ved henvendelse til formannen eller til pedellen, som bor i bygningen, og hvis datter, frøken Ruth Lein, har forestaatt omvisningen.

Entrepengene har utgjort ca. kr. 450.

Besøket har i 1931 vært større enn nogensinne, ca. 1500 personer, derav mange selskapsreisende — innen- og utenlandske — og flere skolebesøk saa vel fra byen som fra kretser i fylket. Av notable besøkende maa nevnes ekskong Alfonso av Spanien, som i fremmedboken tegnet sig som »Alfonso R.«, mens han ellers reiste inkognito som »Hertugen av Toledo«. Man tør kanskje heri se en hyldest til dikterkongen.

Ibensamlingen mottar efterhvert de utkommende bind av den store hundreaarsutgave, som Gyldendalske forlag overlater for halv pris, kr. 500.

Bymuseets samlinger er i 1931 forøket med ca. 60 gjenstander, hvorav den overveiende del er innkjøpt. Det meste skriver sig fra Fjære, Landvik og Eide og bestaar av møbler og husgeraad, enkelte helt fra 1600 aarene. Av gjenstander fra Grimstad by kan nevnes: 2 kurvstoler, 1 kanne og 1 rivejern av kobber som har tilhørt familien Fredr. Anton Petersen. 1 stor kuffert, merket C. S. 1761, har tilhørt fattigforstander Christian Sørensen og oprinnelig hans farfar. Ennvidere er innkjøpt den bekjente Gunvor Fladens medicinskrin.

Følgende gjenstander er skjenket: Av urmaker Abrahamsen 1 aneroidbarometer, som har tilhørt den gamle Grimstadmann skibsfører, senere megler A. Bøe Amundsen. 1 lite skrin i form av en kuffert, fint utført med tegninger, signert Christian Worm 9. octbr. 1792, har tilhørt fru Anine Staff, født Holst, og er skjenket av hennes datterdatter, frøken Staff-Gundersen. Worm skal ha vært lærer i Grimstad. Av blokmaker Karl A. Olsen er mottatt en liten brennevinsdunk i fletning. En sjelden gave har avdøde assuranceagent i London, tidligere

skibsfører herfra Jacob Pharos arvinger sendt museet, nemlig et overmaate fint og kostbart kjoleliv av silke som har tilhørt Inger Cathrine Pharo, født Rosenberg (f. 1727 d. 1767), hvis mann Jens Pharo fra 1757 til 1776 var sogneprest til det store kall Øiestad, Fjære og Froland.

Museet har i 1931 innkjøpt en tegning av hr. Birger Morholt, som gjengir et parti av Bryggegaten, samt 3 akvareller av kunstmaler Herschel-Haag, den ene interiør fra Ibsenapoteket, de andre parti fra Kirkegaten og utsikt fra Vestre Varden.

Museets styre vil gjerne faa erhvervet til sjøfartsavdelingen gallionsfigurer og andre ornamenter samt ellers minner fra den store seilskipsflaate som i mange aar hørte hjemme her.

Museet mottar de utkommende skrifter fra de institusjoner det staar i forbindelse med. Det har deltatt i en æresgave til konservator Gisle Midttun ved Norsk Folkemuseum i anledning av hans 50 aarsdag 4. jan. 1931. Et eksemplar av hædersgaven til ham, »Norsk Kultur i Billeder«, har museet som bidragsyder igjen mottatt. Likesaa har det deltatt i en æresgave til gods-eier Heiberg, grunnleggeren av de store Heibergske samlinger i Sogn; han fylte 60 aar den 31. mai.

Man hadde i oktober besøk av konservator Midttun, som ogsaa var her for noen aar siden. Han besaa med interesse begge museer og gav mange verdifulle raad og opplysninger.

Musébygningen trenger en reparasjon innvendig, idet der er trengt vann inn i veggen mot Brandvakten, hvilket har foraarsaket at gulv og tak raatner bort. Da det var for sent paa aaret aa utføre reparasjonsarbeidet i 1931, vil det bli gjort betids i inneværende vaar. Likesaa vil der bli malt noen tak og gulv i 1ste etasje, hvor den gamle maling skaller av.

Med den tiltagende økning av gjenstandene blir plassmangelen i bymuséavdelingen for hvert aar mer og mer følbart og generende. Fondet til ny museumsbygning utgjør nu vel kr. 16000.

Grimstad 1. april 1932.

J. A. Gundersen, Hårfdan Gundersen, H. Terland.

Tiende aarsmøte 28. april 1932.

Selskapets ordinære generalforsamling holdtes paa Bytingsalen kl. 5 em under ledelse av formannen, bruks-eier M. Fuhr. 13 medlemmer var tilstede.

Før forhandlingene begynte, minnedes formannen i hjertelige ord de livsvarige medlemmer av Selskapet som var vandret bort siden forrige aarsmøte: skipsreder Albert Andersen, skibsmægler Morten Smith Petersen, fru Louise Arntzen og advokat C. M. Tanne. De hadde alle vist byen sin varmeste interesse og kjærlighet og hadde gjort sig særlig fortjente av Selskapet, baade de som hadde utført sin livsgjerning her, og de som hadde faatt sitt livsverk annensteds.

Aarsberetninger og regnskaper fra Byselskapet og de to til det knyttede institusjoner, Treplantningskomitéen og Bymuseet med Ibsenapoteket, oplestes, likesaa revisjonens erklæring. Decharge blev gitt enstemmig.

Ennvidere blev oplest innberetning fra formannen i Bypark- og Idrettsplasskomitéen, bankbokholder G. E. Gundersen.

Formannen rettet en hjertelig takk til styrene og komitéene for deres iherdige og udmerkede arbeide.

De fra Treplantningskomitéen og Bymuseet innkomne andragender om bidrag blev oplest, likeledes styrets forslag til anvendelse av legatrentene for 1932. Videre oplestes et efter siste styremøte innkommet andragende fra komiteen for „Ungdomshjelpen“.

Om anledning til i noen form aa kunne yde bidrag til „Ungdomshjelpen“ uten aa krenke Selskapets statutter utspant sig en del debatt.

I overensstemmelse med styrets innstilling bevilgedes kr. 450 som restbidrag til den avdøde formanns byste, kr. 100 til minnesmerket over Hans Hansen (Rep.), kr. 300 til Bymuseets nybygningsfond, de øvrige disponible rentepenger (ca. kr. 2700) til Treplantningskomitéens arbeide. Et mindre beløp av de til Treplantningskomitéen

avsatte midler skulde imidlertid av denne komité kunne nyttiggjøres for „Ungdomshjelpen“, hvis passende arbeide kunde finnes.

Formannen, M. Fuhr, gjenvalgtes ved akklamasjon, de uttredende styremedlemmer ved skriftlig valg, P. B. Einersen, N. K. Stokkan, H. Terland med 12 og K. Dyvik med 10 stemmer. Likeledes gjenvalgtes suppleantene, H. Wolden, Karl J. Grefstad og H. Rosenkilde.

Til revisorer valgtes Nic. Thomassen og H. Rosenkilde.

I anledning av bevilgningen til minnesmerket over Hans Hansen (Rep.) blev rettet en forespørsel som besvart av hr. postmester C. Fischer, der har forestaatt innsamlingen. Formaalet er først og fremst aa reise et minnesmerke paa graven og verne om den for fremtiden.

I styremøte som holdtes umiddelbart efter generalforsamlingen gjenvalgtes H. Terland til næstformann sekretær, kasserer og redaktør av medlemsskriftet.

Minner fra Grimstadaarene 1885–1895.

Av Elise Welhaven Gunnerson.

Da jeg til medlemskrift nr. 11 skrev „10 aar i Grimstad”, var det om menigheten og min manns virke jeg vilde fortelle litt. Av frykt for aa legge beslag paa for meget spalterum i skriftet undlot jeg aa berøre ting som nærmest hørte vaart hjem i murgaarden til, og hvor jeg som hustru og mor kom i første rekke.

Et prestehjem kan vanskelig bli saa privat som andre hjem. Vaart var det iallfall ikke. Min manns opfatning stemte i det spørsmaal ikke overens med min. Han følte sig som menighetens tjener ogsaa naar han var i sin familiekrets. Mitt syn på forholdet var, at presten ogsaa maa faa lov aa være privatmann. Naar han lukker sin kontordør, har han sin familie aa ta hensyn til. Kan en prest ikke det, er det et spørsmaal om han bør ha familie.

Av natur var Gunnerson innesluttet. Han trengte ikke megen omgang. Jeg var anderledes anlagt, var glad i aa se mange om mig, likte selskapelige sammenkomster. Vaart hjem var dog ikke et lukket hjem. Baade



Elise Welhaven Gunnerson